

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybcskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 74. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak és
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

A helyzet.

— március 30.

Ha a mai politikai helyzetet mérlegeljük, ma az állami élet szempontjából csak egyetlen mértéklet lehet használni. Ez a mérték az ország ügyeinek rendbentartása, az állami munkásság folytonosságának biztosítása.

Az államot kormányzó férfiaknak első és mondhatni egyetlen kötelessége, hogy az élet vérkeringése fenn ne akadjon az államban, mert hiszen akkor minden szertemállik. Állami nagyság, vagyon, erő és nemzeti törekvések. Amíg a rendes életben, valamely törekvés, bármilyen ábrándnak is lássák, lehetővé válhat, addig a zürzavarban a legkézzelfoghatóbb dolgok is megsemmisülnek.

Ilyen körülmények között a Fejérváry-kormány előtt a helyzetnek mostani stádiumában mindenkéfelett és minden egyebet megelőzőleg csak az az egy cél lehet szeme előtt, hogy az országban a béke, a nyugalom, a rend, a törvények megingott uralma helyreállítsák. Ez elengedhetlen előfeltétele minden további evolúciónak. A végső cél, a parlamentáris kormányzat helyreállítása is természet-szerűleg attól függ, hogy a választások elrendelésének ez az előfeltétele mielőbb következzen be. Valameddig a szenvedelmek elcsendesedése nem nyújt garanciát arra, hogy a választások elrendelésének a parlamentáris kormányzás helyreállítása lesz az eredménye, addig a választások kiírása vagy elhalasztása nem igen változtatna a szituáción, melynek nehézsége hiszen elejétől fogva abban csucosodott ki, hogy a parlamenti többségnek és koronának alkalmas kormányzati programra nézve megegyezni nem sikerült.

És nem a kormány körében nézik így a helyzetet. Hiszen Tisza István gróf, majd legutóbb Széll Kálmán is kifejezést adtak

annak a gondolatnak, hogy a veszedelmek háborgása közepett elrendelt választások a kibontakozást meg nem hozhatják. Mindezeket mérlegelve, nem lehet kétség abban, hogy azok számára, akik a politikai gondolatokat végiggondolják és nagy felelősséggel szabják meg a további teendőket, a probléma eldöntése módfelett nehéz és nagy lelki küzdelemmel jár.

Bármiképpen történjen azonban a döntés, az kétségtelen, hogy a mai állapotot, a parlament nélküli való kormányzást végcélnak senki sem tekinti. Sőt kívánatosnak sem. Átmenet az, a kibontakozásnak egy előzetes fázisa, amely a kényszerhelyzetnek elkerülhetlen következménye. Elkerülhetlen következménye a koalíció politikájának, ennek a két-színű, alnok politikának, mely hosszú hónapokon át kikapcsolt, bekapcsolt, majd erre, majd arra lengett, de a férfias, a döntő, a végleges elhatározástól mindig visszariadt.

Ez a politika csak annyit tudott elérni, hogy az országot zsákutcába vitte, amelyből azonban már sem ő maga kivevergődni nem tudott, sem pedig a polgárság millióiról a saját politikájának végzetes következményeit elhárítani nem volt képes.

Ilyenképpen a koalíciótól nincs mit várunk. A mesterségesen előidézett választások megoldására merőben képtelen. A végső idea tehát nem lehet más, minthogy a kibékülés politikája, mely korona és a koalíció között lehetetlennek bizonyult, kíséreltessék meg a nemzet és királya között, mihelyt egyrészt a törvényeknek helyreállított uralma biztosítja a választási aktusnak technikai lehetőségét, másrészt pedig mihelyt előáll legalább a lehetőség annak a felismerésére, hogy a rombolás politikája nem az az út, mely a nemzet boldogulásának és fejlődésének jelzi irányát.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 6 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasó helyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 6 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Április 1. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület rendes évi közgyűlése.
Április 9. Közig. bizottság ülése.

— Németh püspök körlevele. Németh József püspöki helynök tegnap becsátotta ki ezidei ötödik püspöki körlevelét. A körlevél tartalmazza az aradszentmártoni, némethbogsáni, újszentannai és magyar-bánhegyesi plébánosi állásokra kiírt pályázatokat. A kellően felszerelt kérvények kegyuraságaihoz címezve Németh József püspöki helynökhöz felterjesztendők. A körlevél a pályázatokon kívül tartalmazza az általunk már közölt változásokat, amelyek a csanádi egyházmegyében véghezmentek.

— Kiss Ernő szobra. A leleplezési ünnepség rendező bizottsága tegnap délután Jankó Ágost elnöklésével ülést tartott, melyen jelen voltak: Reitter Oszkár, dr. Várady Imre, Filkovich Boldizsár, Hegedűs János, dr. Brájer Lajos, Weisz Izidor, dr. Kardos Samu, Bakálovits Piátó bizottsági tagok és Polgár Károly szinigazgató. Elnök jelenti, hogy a bizottság a leleplezési ünnepélyt május 6-ikára tűzte ki. Felveti a kérdést, vajjon az ünnepélyt megelőző estén, amikor előreláthatólag sok lesz a vendég, ne rendezzünk-e diszelszadást. A bizottság egyhangulag igennel válaszol s az ülésre meghívott Polgár Károly szinigazgatót felkéri, hogy nyilatkozzék a részletekre vonatkozólag. Polgár mindenekelőtt kijelenti, hogy ámbár májusban már nem lesz Nagybecskereken, de a hazafias ügyre való tekintettel mindenkor társulatával együtt rendelkezésére áll a nagybecskereki közönségnek. (Zajos eljenzés.) Polgár igazgató javaslatot is

A „TORONTÁL“ tárcája.

Ismeretlen.

Az eső hidegen és szakadatlanul hullott alá, ködfátyolba burkolta a gázlámpákat. Az éjszaka, a zord novemberi éjszaka ráborult a tájra és azt az érthetetlen szomorúságot, azt a határozatlan kényelmetlenséget idézte fel, mely bennünket hazakerget jól elzárt lakásunkba, ahol a bizalmas tárgyakat vizontlátjuk. Darty ur, aki elkésett kissé, gyorsan belépett a kapun, két lépcsőfokot is átugorva felrohant a lépcsőn és amint a cselédleány ajtót nyitott, nyomban megkérdezte:

— Már régen itthon van a nagyságos asszony?

— A nagyságos asszony még nem is jött haza.

— Annál jobb — gondolta a férfi. — Letette felöltőjét, kalapját és belépett a szalonba.

Nyomban valami kellemes, jóleső érzés lepte meg és kedvet kapott ahhoz, hogy ott ülve maradjon, a tárgyakat megszemlélje és — hallgasson. A kandallón levő szász porcellánból készült ingaóra nyolcat ütött. Elővette zseb-óráját; valóban, már ilyen késő van!

— Különös! — gondolta.

Kezébe vett egy könyvet, keresztállapozgatta, ismét visszatette, ásított, egy pillantást vetett a kivilágított elegáns terítéki ebédlőre, néhány lépést tett, újra az órájára pillantott, ismét dühösen visszatette mellényzsebébe és félhangosan mondta:

— Nyolc óra tíz perc, Istenem, milyen unalmasak az asszonyok!

Megkísérelte újra az olvasást, de gondolatai elkalandoztak. Figyelt és pillantását az órára irányította, mely egyre kegyetgett.

— Nyolc óra husz perc!

Letette a könyvet és haragudni kezdett. Aztán maga elé morogta:

— Udorító!

Az óra előtötte a félküncet. Izgatottsága fokozódott és bevallotta önmagának, hogy aggódik. Behívta a cselédleányt.

— Nem említette a nagyságos asszony, hogy későn fog hazajönni?

— Nem, Darty ur, a nagyságos asszony nem mondott semmit.

Néhány pillanatig kitekintett az ablakon, kinyitotta, majd újra betette és a telefonhoz ment. Talán a felesége rosszul lett valamelyik barátjánál.

Két három házbán néhány nap óta nem is láttak. Legjobb barátjait napközben felkereste, de már négy órakor eltávozott tőlük. Telefonált a szabónőjéhez, a divatárúsnőjéhez, de hiába.

Most már elfogta a félelem. Nem tudott nyugodtan maradni; kalapját vette és lement az utcára. Es hirtelen sebesen a rendőrség felé iramodott, mert a félelem teljesen rabul ejtette. Rövid, szakgatott mondatokban közölte nyugtalanságát. Felesége soha sem szokott háromnegyed nyolc után hazajönni és most már fél tízre járt.

— Talán civakodtak? — kérdezte a fogalmazó.

A férj hevesen tiltakozott.

— Ó, soha... imádom a feleségemet és a legkisebb szemrehányással nem illehetem.

A fogalmazó bocsánatot kért.

— Talán Darty né ő nagysága valahová Paris környékére ment látogatóba; talán lekéselt a vonatról?

A férj elgondolkodott és azután vállat vont.

— Nem... És ha úgy is volna... ha le is késelt a vonatot, akkor telefonice értesíthetett volna.

— Talán valamelyik félreeső negyedben jótékonysági látogatást tett?

— Teljesen ki van zárva... de miért kérdezi ezt?

— Csak úgy gondoltam... Tíz óra; majd az összes kapitányságokat értesíteni fogom.

A fogalmazó a telefonhoz ment. Sápádtan és remegve rogyott le a székre Darty ur és szólanul hallgatta a szótöredékeket, az egyre ismétlődő válaszokat:

— Semmi? Köszönöm; ha valamit megtud, hívjon fel engem kérem.

Azután a férjhez fordulva így szólott:

— Látja, uram, mindenütt kérdezősködtem. Menjen szépen haza; amint szükségem lesz Önre, hivatni fogom.

Féltékenkedő volt. Darty ur ingadozva emelkedett fel és a mint egyedül volt az utcán, így szólt magában:

— Nem, most nem tudok hazamenni... Megőrülnek.

Céltalanul bolyongott. A boulevardra érkezett.

Egy öreg ember, aki az újságokat kabátja alá rejtette, fáradt, bágadt hangon kiáltotta:

— „Le Soir“! Legújabb táviratok... Rettenetes szerencsétlenség!

Darty ur hirtelen megállt, pénzt vett elő, szinte kitépte az újságot a rikkancs kezéből és az utcai lámpához rohant, hogy ott elolvassa.

tesz a diszladás műsorát illetőleg. Állna pedig a következő számokból: Prolog, élőkép, költemény, énekszám, egyfelvonásos vígjáték, kurucdalok, szózat. Az énekkarokra a filharmóniai egyesület vállalkozott. Elnöklő alispán Polgárnak köszönetet mond áldozatkésztségéért, egyben felkéri, hogy a részletes műsort, ha a prolog szerzője elkészült munkájával, terjessze be a bizottságnak. Ezután megállapították a diszladásnak helyárait, végül pedig megbeszéltek a diszladoma rendezését.

— A hazai ipar érdekében. Franz J. L. és Streitman Antal urak aláírásával vették ma a következő meghívót, amelyet Nagybecskerek társadalmának vezető férfiához intéztek:

A honi ipar védelme körül oly élénk mozgalom indult meg országsszerte, hogy annak buillámverése városunkba is elhatolt. Közéjük teszünk eleget, mikor ennek a hazafias mozgalomnak helyi rendezése és szervezése végett a folyó évi április hó 1-én d. u. 3 órakor a város-ház tanácstermében tartandó értekezletre az alantírt urakat tisztelettel meghívjuk.

— Meghívó. A Torontárvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 1906. évi április hó elsején délelőtt 10 órakor tartja Nagybecskereken a vármegye székházának főispáni kistermében az idei rendes évi közgyűlést, melyre van szerencsénk az egyesület t. tagjait ezennel meghívni. A közgyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentés.
3. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
4. Az 1906. évi költségelőirányzat megállapítása.
5. Egy alelnök választása és az igazgatóválasztmány kiegészítése.
6. Esetleges indítványok.
7. Hitelesítők kiküldése.

Nagybecskerek, 1906. évi március hó 15-én.

Somfal János s. k., Dr. Dellimanos Lajos s. k.,
szerkesztő, titkár. főispán, elnök.

— A Maros szabályozása. A múlt évben kezdették meg a Maros folyó alsó szakaszának szabályozását. A munkát késő őszi szakadatlanul folyt. Ma újból kezdetét vette a munkát és Makó alatt újból hozzáfogtak a Maros folyó medrének kotrásához.

— Nem lesz sajtókongresszus. Mint Bécsből írják, a sajtószövetségek nemzetközi központjának igazgatósága a következő kommunikét adta ki: Tekintve a nehézségeket, melyek a sajtószövetségek nemzetközi kongresszusának szervezése elé tolnak, a központi hivatal, melynek intéző-bizottsága Münchenben március 25-én ülést tartott, kénytelen volt határozatlanul kimondani, hogy ez évben nem lesz kongresszus. A marsellei, milánói, bukaresti és nürnbergi sajtónak a központi hivatal köszönetet mond szíves meghívásukért.

— Temesvár város vállalatai. Temesvár szab. kir. város közönsége legutóbb tartott rendes közgyűlésében tárgyalta a tulajdonát képező

villanyvilágítási telep, légszuszgyár és a villamos vasut 1905. évi zárszámadatait és évi jelentéseit, melyekből kitérnek, hogy ezen vállalatok állandóan örvendetes fejlődésben vannak s így a városnak vállalataiból szép haszna van. A város ugyanis a vállalatokra mindaddig egy fillért sem kötött, a mennyiben azok nemcsak a vételükre szükséges költségek törlesztési részleteit, hanem az időközben felmerült újabb befektetések költségeit is saját jövedelmekből fedezik; a villanytelep azonban felül a város közvilágítását is teljesen ingyen látja el. A városi villanytelep tiszta nyeresége 30 350, a városi légszuszgyáré 11 344, a villamos városi vasuté 25 600 koronát tett ki.

— Bőjti szelek. Egyre fujnak a hűvös bőjti szelek még most is március végén s ugyancsak emlékeztetnek a téli viharokra. A nagykat igen fő fér, fázik az ember még abban is. Április felé közeldvén, úgy lehet: az idő a holandjait járja s ha elfül a szél, beköszönt a fagy. Meteor, ki mára kritikus dőt jelzett, igazat mondott s olyan hűdég van, hogy az emberek szomorúan emlékeznek a március elei derűs időjárásra, amikor sütött a nap, kékelte a menybolt. Ma pedig d d reg még a napugár is, az égen pedig borús felhők szürküllenek s csipősen fujnak a bőjti szelek...

— Huszárok akik bakák akarnak lenni. Ismeretes hogy a katonáknál a huszárok tartják magukat a legelőkelőbbeknek s minden más fegyvernembeli katonát, de különösen a bakát lenézik. Így hát természetes, hogy minden katonasorba kerülő leánynek az a szíve vágva, hogy huszár lehessen s az még nem igen fordult elő, hogy ha valakit huszárnak visznek, az baka kívánjon lenni. Most azonban éppen ilyen eset történt. Billéd községben ugyanis tegnap két nyári zubbonyba öltözött közös hadseregbeli közhuszárt tartóztattak le, akik minden körülmény nélkül bevalózták, hogy a Nagyikindán állomásozó huszárezredből szöktek meg és vissza akarnak menni Miskolcra a bakkékhoz, honnan a huszársághoz helyezték át őket. Azt panaszták, hogy Kikindán olyan terhes a szolgálata, hogy nem bírták ki már tovább. Hogy szándékuk milyen naiv volt, legjobban igazolja az a körülmény, hogy a szökevények Billéden mezehezvén, a község házára mentek enivalóért. A szökevényeket Temesvárra vitték és itt átadták őket a katonai hatóságoknak.

— Jönnék a fecskék! Az első fecskék a közelgő melegebb időjárás előhírnökei, már elindultak téli hazájukból. Raguzából jelentik, hogy ott a napokban rendkívül erős siroccóban egy csapat fecskét láttak. A fecskék rövid pihenőt tartottak, azután folytatták utjukat észak felé s így egy néhány nap múlva valószínűleg itt esik meg nekik már nálunk is az első fecskék. Csak azután ebben a hűvös időben ne csalatkozzanak szegénykék — várjunk együtt.

— Öngyilkos tanító. A temesvári—orszói vasuti vonal végnyai mentén, a 20-as számú vánház előtt tegnap reggel öt órakor egy juhásztor vértécében holtan talált egy fiatalembert,

aki mellett egy 9 milliméteres revolver fektült. Felzörgette a vánházikó lakóit s Siebold Fülöp vámos megrendülve ismert a holttestben saját fiára, Siebold János 22 éves utvni állami iskolai tanítóra. Az öngyilkos kabátzsebében levélre akadtak, mely szüleihez volt címezve, s az öngyilkosság okául a felesleges hatóságok üldözését vallja. Siebold ideges, érzékeny ember volt, akinak emiatt sok baja keletkezett s így határozta el magát az öngyilkosságra. A golyó jobb halántékába hatolt s rögtön halált okozott.

— Váltóhamisító földmives. Aranyág temesmegyei községben nagyon jól ismerik Török György fiatal földmivest. A jómódu gazda mulatós természetű volt s csak úgy szórta a pénzt az ilyen korcsmai mulatozások alkalmával. Könyvelni természetének híre járt a községben az emberek nem tudták megmagyarázni, honnan szerzi Török a pénzt. Török még februárban leszámoltatott az egyik temesrékási pénzügyésznél 3 váltót 900 korona értékben. A váltókon Török Miklós, Gerbán Athanász és Raina Miklós aranyági jómódu gazdák szerepeltek mint elfogadók. Török azonban sohasem vitte személyesen a pénzügyésznél a váltókat, hanem mindig másokat küldött be Rékásra. Így volt ez tegnapelőtt is, amikor is egy Ploha Nathán, az aranyági „babó” aláírásával ellátott 1500 koronás váltót akart leszámoltatni. A pénzügyésznél feltűnt, hogy Töröknek utóbbi időben annyi váltója van, tehát azt mondta a váltó bemutatójának jőjjön egy fél óra múlva, előbb a váltót a cenzurának kell bemutatni. Telefonáltak Plohnak, aki kijelentette, hogy az aláírás hamis. Törököt a csendőrség letartóztatta. Kihallgatásokor kitént, hogy az előbbi három váltó is hamis. Török ellen az eljárás megindult.

— Klóroformos lopás a vasuton. Vakmerő vasuti lopást jelentenek lapunknak. A tegnapelőtt reggeli budapesti személyvonattal ugyanis öt Amerikából hazatérő utas jött, hogy régi lakóhelyükre, Alsó-Fenicze fogarasmegyei községbe övökéhez visszatérjenek. Mikor Budapestről elindultak, egy feltűnő elegánsan öltözött úri ember állott velük szóba s kikérdezte őket, hogy honnan jönnek, hova mennek. Elmondták, hogy Amerikában voltak három évig ott dolgoztak s most egy kis megtakarított pénzcskével haza utaznak. A beszélgetés folyamán az egyik munkás, Grama György addig ment a gyanútan bizalmaskodásban, hogy a közben elárulta, miszerint 1800 korona megtakarított pénzét az ingábe bevarrva viseli. Meg is mutatta, hogy hol, s az uriasan öltözött idegen nagyobb biztonság okából szakértőleg meg is tapogatta a pénztől duzzadó keblét és inget. Mikor a vonat Glogovác és Györök között haladt, Grama a folyosón levő s a kassza számára való helyen üldögélt. A folyosón senki sem volt, csak az ismeretlen, aki hitelen Grama elé lépett, klóroformmal alkábította, a kabátot és az ingeket átvágta s a pénzt elrabolta tőle. Az utas kabátzsebéből magához térve, észrevette a pénz hiányát, rémülten rohant be a fülkébe, ahol hangos sírásra fakadva mondta el az esetet. Arra azonban, hogy az idegen ismét volna a tettes, nem is gondolt. Mikor azonban elmondta, hogy az úri ruhás alak elbaltatta, utatársai megámtották a vészféket, mire a vonat Paulison túl, nyit pályán megállott. A

— Rettenetes szerencsétlenség... Lyoni pályaudvar... Száz halott!

Beugrott egy üres kocsiba, mely épp arra haladt és mint egy örült ordította:

— Gyorsan, gyorsan, a lyoni pályaudvarhoz! A kocsiban kissé lecsillapodott és gondolkodni kezdett.

— Ez lehetetlen... ő... a lyoni pályaudvaron...

Már vissza akart fordulni, de az a vágya, hogy mindenről meggyőződjék, diadalmasodott fölötte.

A pályaudvar közelében az utat rendőrök lepték el. Kiugrott a kocsiból és a mikor egy rendőr feléje kiáltotta: „Tilos az átjárás!” — ezt válaszolta:

— Tudom... de talán van itt valakim... Keresztül engedték.

Egyedül átvágott egy nagy, üres téren.

Az ajtó előtt várakoznia kellett, míg a sor reá került.

Végre beléphetett. A földön fekvő áldozatok láttára visszarejtent. Lassan közelebb lépett és megtekintette a jobb és baloldalon fekvő szomorú, elcsufított, összerongyolt, felismerhetetlen holttesteket... A szegényes ruhák még növelték a látvány borzalmaságát... Mindnyájan — a férfiak, az asszonyok és gyermekek — szegény emberek voltak, akik munkából tértek haza...

E szomorú csoportokban nem akadt semmi változatosság; szegény ember, megint szegény ember és ismét csak szegény ember!

Hirtelen megintotak a lábsal. Előtte, két munkászubbonyban fekvő férfi között, finom, karcsu alakot pillantott meg. Apró, lakkcipős lábak kandikáltak ki a szoknya alól...

és látható lett a csipkékkel övezett alsószoknya. Szemei követtek a ruha körvonalait... és amikor az archoz ért, fejét kezeibe rejtette és ajkába harapott, nehogy hangosan felordítson... Mert csunya volt... rettenetesen csunya... kimondhatatlan csuf... és ez a rettenetes, csuf torzkép a feleségének az arca volt...

Vége, minden kétség elmúlt... Az ő ruhája volt... az alsószoknya... a cipő... Megkísérelte, hogy az ellenkezőjét lássa és felnyitotta a szemét... Látta a kezét... hosszú, finom kezeit... gyűrűit... széles aranyorszényét, melyet oly szívesen viselt...

Kábultan, tágrányít szemmel és nyitott szájjal bámult. Csak egy gondolat örölte az agyát:

— Istenem, ő itt... ezek között... És milyen borzalmas... ő, aki még attól a gondolatától is remegett, hogy a halál mennyire eltorzítja az embereket... Istenem, hogyha halálos vívdása között erre gondolt...

Ez a gondolat oly kínosan érintette, hogy a fájdalom eltörpült mellette és csak arra vágyódott, csak azt kívánta, hogy ne maradjon itt ebben a tömegben a többiekkel. Megragadta a kezét és csókjaival elborította... és a görcsösen összeszorított kezéből kiesett az erszény és kinyílt... Apróságok, jegyzőkönyv, tükör, zsebkendő hullott ki... és egy szelét papíros, két papíros... távirat... Gépiesen nyult utána, felbontotta, elolvasta és hirtelen visszadobta az élettelen kezét.

A táviratban ez állott:

„Hat órára várlak, lyoni pályaudvaron jöjj! Ezer csók Julien.”

A távirat címe: „Marselle, poste restante, 37. postahivatal.”

— Tehát a szeretőjénél tett látogatást a nyomorult... a nyomorult... És én ezalatt agyódtam érte... A merev, rut test, az eltorzult arc látása gyilkos gondolatokat keltett fejében.

Miután nem mozdult el onnét, egyik rendőr a vállára ütött.

— Ismeri ezt a személyt? Mert ha nem tudja, hogy kicsoda, akkor nyomban a többiekkel együtt elszállítják a halottas kamrába.

Dary bamba szemmel meredt reá, kábultan, kétszer ismételte:

— A halottaskamrába? — A halottaskamrába?

Hirtelen a holttest fölé hajolt és gyűlölettel elfelve rikácsolta:

— A halottaskamrába, halod, a halottaskamrába?

Azután kiegyenesedett, hangja nem remegett és így szólt a rendőrhöz:

— Azt hiszem... tévedtem... Nem ismerem. Ismeretlen.

Lassan áthaladt a termen. A halottak mellett emberek térdeltek és zokogtak. Egy kis gyermek mellett egy férfi és egy asszony a fájdalomtól félig örüiten sirankoztak. A háttérben megpillantotta feleségének tetemét egyedül... Leikiismereti furdalásoktól úgyve néhány lépést előbbre tett. De ebben a pillanatban pillantása a táviratra esett. Félit, szégyenkezett, hajlott háttal, megöregedve, összetörve és megsemmisülve távozott onnét. Nem mert már rágondolni, sem odapillantani, nem mert már visszaemlékezni és egyre csak egy hely lebegett a lelki szemei előtt: A halottaskamra! A halottaskamra!

Maurice Level.

fókusz kérdéseire az utasok előadták a történeteket, mire az idegent igazolásra szólították fel, aki Békei Gyula gyulafehérvári kárpitos ügynöknek adta ki magát. A zsebmetszőt Radnán le szállították a vonatról s átadták a táviratilag értesített csendőrségnek. Megmotozása alkalmával azonban a pénzt már nem találták nála; minden valószínűség szerint cinkosa is volt s annak adta át a lopott összeget. A zsebmetsző máhájában több álítottet találtak. Békei ennek dacára is tagad s cinkosát nem akarja megnevezni. Beszélítették a radnai járásbírószághoz s társai kinyomozása iránt megindították az eljárást.

Színház

Heti műsor:

Szombaton: „Bányamester“ (Operette.)

Környei Béla vendéjátéka.

A bolygó görög. A művészi ének barátainak tegnap este hamisítatlan élvezetben volt részük. Környei Béla a „Király színház“ baritonistája kezdte meg ugyanis tegnap két estére tervezett vendéjátékát. Remek énekére visszagondolva egy pillanatra haboztunk, vajjon csakugyan leírjuk-e, hogy Környei baritonista. Hiszen minden erőlködés nélkül felmegy a magas B-ig, ha kell magasabbra is, a felső kvint épen nem farasztja ki s ha nem tévedünk, épen a tenorfekvésben cseng legszebben, legüdébben a hangja. Mégis megmaradt a színlapokon s a közönség körében baritonistának, talán azért, mert a hangjának karaktere sötét színezetű, baritonális jellegű, avagy mert megszokták annak nevezni. Mi megvagyunk győződve arról, hogy azt a rövid utat, mely a mai Környeit a hőstenortól elválasztja, csakhamar meg fogja tenni, saját maga hasznára és dicsőségére, a magyar közönség nagy örömeire, mely mint az Opera példája mutatja, épen nem bővelkedik tenoristákban.

A derék művésznak tegnapi első fellépte alkalmával őszinte, nagy sikere volt. A közönség szívesen emlékezett vissza azokra az időkre, mikor színházunknak állandó tagja volt s még szívesebben konstatálta azt a nagy művészi haladást, melyet az énekben tett, nem kevésbé azt a hatalmas fejlődést, mely tüneményes hanganyagán észrevehető. Butyky operettje első sorban prima donna darab, mely főleg a női főszerep alakítójának nyújt alkalmat az érvényesítésre, de Környei művésze Ulyssesst állítja előérbe. Ő volt a tegnapi előadás központja s talán mondanunk sem kell, hogy minden egyes áriáját frenetikus taps követte. Legzajosabbak voltak a tetszésnyilvánítások a második felvonásbeli valóban utóélettel teli szépen előadott bucsudal után, melyet percenként tartó taps és éljenzés követett.

A tapsból bőven kijutott Várad y Margitnak is, ki énekben és játékban egyaránt ügyesen felelt meg a faraszó hármasszerep nehéz feladatának. Sik Rezső főleg a „röfögő cepet“-val érdemelte ki a halgatóság tapsait, Kormos Ilona pedig époly szép, mint egyes Pallas Athene. A többi szerepeket Hatvani, Gózon, Virányi, Haraszi Vilma töltötték be kifogástalanul. A ház egészen megtelt.

Hajduk hadnagya. Rajna és Czobor szép operettjében lép föl ma este Környei Béla a Király Színház nálunk vendégszereplő kitűnő énekese. Környei a címszerepet játssza s tegnapi nagy sikere után méltán várhatja a közönség nagy érdeklődésével Környei mai fellépését, amely egyúttal bucsuja is lesz.

TAVIRATOK.

A helyzet.

Bánffy Fejérváryhoz.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bánffy Dezső báró a Pesti Hirlapban nyílt levelet intézett Fejérváry Géza báró miniszterelnökhöz, amelyben azt ajánlja megszívlelésül figyelmébe, hogy az új választásokat a törvényes határidőben irassa ki s ne vigye a királyt abba a helyzetbe, hogy szerinte esküje ellenére cselekedjék. Lehet — mondja Bánffy — hogy a 67-es párt az új választásokon csökkeni fog s a függetlenségi párt jut abszolút többségre, de ez szerinte kisebb baj, mintha a törvényt megsértik.

Bánffy nyílt levelére ma nyomban felhivatalos felelet jelent meg, mely csodálkozását fejezi ki, hogy Bánffy most egyszerre a választások kiírása mellett foglal állást, holott mikor multkoriban az új választások tényleges kiírásáról szóltak a lapok, akkor Bánffy a választások kiírását a mostani helyzetben, merényletnek minősítette. Ajánlja megszívlelésül a felhivatalos jelentés azt, hogy a királyt ne igyekezzenek a kérdésbe belevonni, mert az uralkodónak minden tényét a felelős kormány fedi. Illetékes körök különben el vannak tökévelve, hogy senkitől sem fogadnak el irányítást cselekedeteikben s legjobb belátásuk s lelkiismeretük szerint fognak jövőben is az ország javára cselekedni.

Szell Kálmán bécsi utja.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Szell Kálmán jelenleg Bécsben időzik s itteni időzését a válsággal hozza kapcsolatba. Szell Kálmán a „Neue Fr. Pr.“ tudósítója előtt kijelentette, hogy ő teljesen magányügyben van Bécsben s csak akkor avatkoznék a válság ügyébe, ha erre egyenesen felszólítanak.

Kereskedők és iparosok pártja.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosban nagy mozgalom folyik egy kereskedői és iparos párt alakítására. A pártszervezők programot is bocsátottak ki, amely így szól:

Követeljük gazdasági önállóságunkat, az ország teljes függetlenségét, de előbb gazdaságilag akarunk megizmosodni, hogy küzdelmünk sikeres, célhoz vezető legyen. Ezért első sorban hanyatló közgazdasági helyzetünk jobbítására, békés továbbfejlesztésére, a megakadt ipari, kereskedelmi és gazdasági életnek rendes kerékvágásba való visszatérésére irányul programunk. Követeljük végül az általános titkos választói jognak mielőbbi megvalósítását, a progresszív adóztatást, hogy az ország elnyomott lakossága, a dolgozó munkások is jogokat nyerjenek s ekként érdekeik képviselőitől gondoskodhassanak. Csak ezen az alapon épülhet föl az új, erős, gazdasági, politikai és művelődési téren egyaránt megizmosodott, hatalmas Magyarország. Minden becsületes magyar embernek kötelessége, hogy békés törekvésünket pártunkhoz való szegődése által támogassa. Előre! Haladjunk a magunk erejéből hazánk függetlenné tételének egyedüli célhoz vezető útján! Budapest székesfőváros munkáikodó népe! Kereskedők és iparosok! Csatlakozzatok hozzánk! Szervezzük, alakuljunk hatalmas párttá, érdekeink parlamenti megvédésére, nemzetünket megváltó fontos céljaink megvalósítására!

A horvát bán utja.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Pejacevich gróf horvát bán ma Bécsből visszautazott Zágrábra.

Lefoglalt ujság.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Polgár“ című napilap mai számát vezércikké miatt lefoglalták és elkobozták.

Lónyayék a Rivierán.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Lónyay Stefánia grófnő és Lónyay Elemér gróf a Riviérára utaztak. A grófi pár április 20-dikán új karlsburgi kastélyába megy.

A nagybecskereki főrabbi kitüntetése.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint a hivatalos „Budapesti Közlöny“ mai száma közli, a király a személye körüli miniszter előterjesztésére dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbinak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

A szerb királygyilkosok.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a szerb királygyilkos tisztek eltávolítása az udvartól és a hadseregből csak napok kérdése. A királygyilkosok bukása befejezett dolog.

Az orosz események.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A lengbergi Czás-nak jelentik Varsóból: A munkásszervezetek szövetsége elhatározta, hogy Orosz-Lengyelország valamennyi gyárában a sztrájkot proklamálja.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a finnországi állapotok esetleg nemzetközi bonyodalmat okozhatnak. Alexius nagyherceg, a cár sógora ugyanis rábeszélte a cárt, hogy a finnek egyre fokozódó fölfegyverkezésének megállítására Finnországot a tengeren vonja blokád alá s az összes odaérkező hajókat vizsgá tassa át. Ugyanekkor a szárazföldi lakosságtól el fogják venni a fegyvereket, mert a kormány újabb forrodalom kitörésétől tart.

Márciusi havazás.

Budapest, március 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosban ma egész nap erősen havazik. Ugyancsak nagy havazásokat jelentenek a felvidékről és Ausztriából. Ausseben valóságos hóvihár dühög.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906 március 30.

A készarúdzlat hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	75	16.30	16.50	79	17.15	17.40
Pestvidéki	74	15.75	16.—	78	16.65	17.—
Bánsági	—	75	—	79	17.10	17.20
Bácskai	—	74	15.85	78	17.—	17.20
Szerbiai	—	76	—	—	—	—

Egyéb gabonafajták			100 kilogr. ára	
			kor-tól	kor-ig
Rozs	elsőrendű	—	13.45	13.60
„	középmínőségű	—	13.58	13.40
Árpa	takarmányárú I. r.	—	14.20	14.40
„	másodrendű	—	14.40	14.20
Köles	—	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	16.10	16.40
„	középmínőségű	—	15.80	16.10
Tengeri	belföldi új	—	13.30	13.50
„	román vagy bolgár	—	—	—
„	cinqquantin	—	—	—
Repce	káposzta	—	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, március 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén az árak szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	16.42
Buza (októberre)	16.42
Rozs (áprilisra)	13.54
Rozs (októberre)	13.42
Tengeri (májusra)	13.40
Zab (áprilisra)	15.48
Zab (októberre)	12.36

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1906. évi március hó 9-től március hó 29-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Jégl Péter és neje Miszmer Borbála tulajdonát képező 3 hold szántót elajándékozta Wágner József és Magdolnának.

Vladul Mita tulajdonát képező 1375 ö. sz. házat megvette Gardinovacski Zsiva 620 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1906. évi március hó 30-án megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.50 korona
kétszerez	—	7.—
rozs	—	6.—
árpa	—	6.—
zab	—	7.—
kukorica	—	6.20
uj	—	7.80
repce	—	11.—
széna I.	—	6.—
„ II.	—	5.—
szalma I.	—	4.—
„ II.	—	3.—
burgonya 1 kilogr.	—	—10
marhahús I. 1 kilogr.	—	1.20
„ II.	—	1.12
borjú hús	—	1.30
disznó hús	—	1.40
juh hús	—	—08
szár	—	1.88

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1906. október hó 1-től

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegebről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegebről: (motorokosi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szegebről—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegebről: (motorokosi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva, Panesova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

804. sz. 1906.

367-3.2

Pályázati hirdetmény.

A vármegye közönsége által a soproni honvéd főreáliskolában létesített alapítványi hely megüresedett és az 1906/1907. tanév kezdetén fog betöltetni.

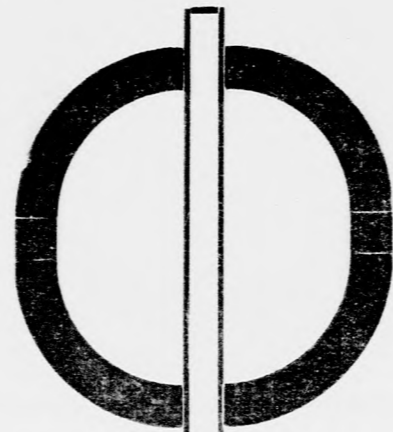
Felhívom mindazokat, kik ezen alapítványi helyet elnyerni óhajtják, hogy köllőleg felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi április hó 25-éig nálam annál is inkább adják be, mert az elkészült folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

A pályázati folyamodványban következő felvételi feltételek igazolandók:

1. Magyar állampolgárság.
 2. Torontálvármegye területén birtokosági illetőség.
 3. Pályázó testi alkalmassága katonai nevelésre.
 4. Valamely községi iskola (gimnázium, reáliskola, polgári iskola, fiumei községi polgári iskola) negyedik osztályának eredményes látogatása.
 5. Kifogástalan erkölcsi magaviselet.
 6. A betöltött legkisebb (14) és túl nem haladott legmagasabb (16) életév igazolása.
- Előnyvel bírnak a torontálvármegyei illetőségűek.
- Nagybecskereken, 1906. évi március hó 28-án.

Jankó,
alispán.

Bámulatos olcsó harisnyák.

370-10.1

Patent gyermek harisnyák

szám	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
párja krajcár	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36

Női flor harisnyák a legújabb divatszínben. Párja csak **45 kr.**

Szines divat férfi harisnyák a legnagyobb választékban. Párja **40 kr.**

WÉHNER GYÖRGYNÉL Nagybecskerek.

Pályázati hirdetmény.

Valkány községénél az évi 800 korona fizetéssel javadalmazott községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetünk. Pályázati kérvények április hó 15-ig adandók be s pályázóktól megkivántatik, hogy a jegyzői teendőkhöz is némi jártassággal bírnak. A fizetés havi utólagos részletekben adatik ki s oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Valkány, 1906. március 30-án.

(373-1.1)

A község előljárósága.

Két butorozott

S Z O B A

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. szám alatt.

(33-x.8)

Árlejtési hirdetmény.

A bókai gör. kel. szerb hitközség előljárósága új iskola-épület emelése céljából 1906. évi április hó 8-án délután 2 órakor Bókán a gör. kel. hitközség iskolájában tartandó versenylágyalást hirdet. Az előírt összeg 5000 korona. A költségvetés és a részletes feltételek az alulírt hitközségi jegyzőnél betekinthetők.

Bóka, 1906. március 26-án.

Nikolits Sándor, Szubity Mátá,
hitközségi jegyző. iskolaszéki elnök.
(368-3.2)

2199. kig. szám 1903.

374-2.1

A fehértemplomi járási főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Az ujonnan rendszeresített, 1600 kor. fizetéssel, 120 kor. uti- és napidij átalánynyal, 150 korona faátalánynyal, 200 kor. szolgatartási átalánynyal és 100 korona előfogatozási átalánynyal, szabad lakás és kert élvezetével, továbbá a marhalevelekből befolyó jövedelemmel javadalmazott vöröstemplomi községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek. A pályázati határidő április hó 14. Valasztás határnapja, ideje és helye: 1906. évi április hó 19. d. e. 10 óra, Vöröstemplom községháza.

Pályázati kérvények felszerelendők a jegyzői képesítést igazoló okmánynyal, működési és születési anyakönyvi okmányokkal.

Kelt Fehértemplomon, 1906. március hó 27-én.

Somogyi Gyula,
főszolgabíró.

265. szám. 1906.

375-3.1

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán megüresedett Tamásfalva községben 400 kor. évi fizetéssel rendszeresített végrehajtói irnoki állásra ezennel pályázat hirdettetik, felkérteknek pályázni óhajtók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi április hó 15-ig alulírt községi előljáróságnál nyujtsák be, mert elkésve érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Tamásfalván, 1906. évi március hó 28.

Tamásfalva község előljárósága.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.